

ReGrow4C

Herbruikbare teeltsubstraten voor een circulaire sierteelt

HET PROJECT IN HET KORT

De **ontginning van veen**, o.a. voor sierteelt, staat ter discussie omdat veengebieden als **uniek habitat** worden beschouwd voor **beschermde plant- en diersoorten**. Bovendien gaat de extractie van veen gepaard met een **belangrijke CO2-uitstoot**. Elke kubieke meter veen die we kunnen hergebruiken, staat in voor een vermindering van de CO2-uitstoot, en leidt dus tot een lagere impact op het klimaat en milieu.

Daarom investeert het sierteeltbedrijf JoLuPlant NV in Staden al twee jaar in het **opwaarderen en hergebruiken van teeltsubstraten op basis van veen**, afkomstig van aardbei- en komkommertelers in de buurt. We geloven erin dat we teeltsubstraten kunnen verwerken tot herbruikbare, kwaliteitsvolle potgrond, die we opnieuw als grondstof kunnen gebruiken voor een andere teelt, bijvoorbeeld chrysanten.

Via dit project willen we, samen met het Proefcentrum voor Sierteelt (PCS) en het Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek (ILVO), de **bewaring en verwerking** in ons recyclageproces onder de loep nemen en waar nodig **bijsturen, optimaliseren en verduurzamen**. Zo willen we de efficiëntie van onze stoombehandeling onderzoeken en testen

voor schimmels, insecten en onkruidzaden. We beoordelen de kwaliteit van het gerecycleerde substraat en gaan na of de bemesting moet worden bijgestuurd. We hebben het gestoomde substraat ook getest voor enkele typische sierteeltgewassen in de stek- en de opkweekfase. Ten slotte hebben we ons proces ook afgetoetst aan het wettelijk kader.

PROJECTGEGEVENS

Dossiernummer: 2017-120
 Looptijd: 11/2017 tot 10/2019
 Subsidiebedrag: € 99.153

Een project van:

JoLuPlant NV

Samen met:

Proefcentrum voor Sierteelt vzw (PCS),
 Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek (ILVO)

[naar de databank >](#)

BELANGRIJKSTE RESULTATEN

1

Ons **verhittingsproces** (stomen bij 100°C en 1 uur bewaren bij 70°C) is **efficiënt** voor het doden van de geteste plantschadelijke organismen en onkruidzaden. We hebben **geen enkele problemen met ziekten of plagen** vastgesteld tijdens de proeven met stekken of planten.

2

Het gestoomde substraat heeft een **relatief hoge pH** en bevat nog **veel nutriënten**. De bemesting van de volgende teelt kunnen we hierop afstemmen.

3

We hebben het gestoomde substraat **getest met stekken** en vergeleken met referentiesubstraten. De stekken in het gestoomde substraat hadden een gelijke wortelontwikkeling, hogere planthoogte en -biomassa, hogere fosfor- en kaliumopname maar een lager chlorofylgehalte.

4

Het gerecycleerde substraat werd **getest voor de verdere opkweek** van chrysanten. Daar merkten we dat het substraat onvoldoende stikstof leverde, maar wel genoeg fosfor, kalium, calcium en magnesium. **Een extra bron van stikstof** zal nodig zijn voor een goede groei.

KERNCIJFERS

100°C

stomen

1u

1u stockage op 70 °C geeft evenwaardig substraat

10%

kostreductie

6

vakpublicaties

BELANGRIJKSTE GELEERDE LESSEN

1

Uit onze proeven mogen we besluiten dat we gestoomde substraat **herbruikbaar** is als **stek- en teeltsubstraat**, maar dat we per teelt moeten nagaan of er extra stikstof nodig is. De andere nutriënten kan het gestoomde substraat wel aanleveren.

2

Het is belangrijk dat **bovengrondse plantenresten worden verwijderd** uit het substraat, of dat het substraat **voldoende lang wordt gestockeerd** voor het stomen, en daarna voldoende lang op temperatuur blijft alvorens af te koelen.

3

Ons recyclageproces **past binnen het wettelijke kader** (cfr. Art 36 van het Materialendecreet): we vermijden veenontginning en perlietproductie, we vermijden onoordeelkundig gebruik van de nutriënten in de gebruikte teeltsubstraten en we hergebruiken de reeds aanwezige nutriënten in de gebruikte teeltsubstraten direct.

WAT BRENGT DE TOEKOMST?

Dit recyclagemodel kan de sierteler **meer stuurbaarheid** op vlak van beschikbaarheid en samenstelling van stek- en teeltsubstraten opleveren. De **economische haalbaarheid** van het stomen binnen het eigen bedrijf is **sterk afhankelijk van bedrijf tot bedrijf**, maar voor JoLuPlant levert deze activiteit alvast een kostenbesparing op.

De resultaten van het project werden voorgesteld op diverse **events**. We wisselden onze ervaringen uit met andere telers die ook experimenteren met het stomen en hergebruik van afgeteelde teeltsubstraten. Het is duidelijk dat het **potentieel** van dit idee **groot** is: de sector is vragende partij en de resultaten zijn zeer positief.